

Natuurtoets

Hamerkwartier, Amsterdam

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN

projectnummer 0436879.100
definitief revisie 00
4 oktober 2019

Natuurtoets

Hamerkwartier, Amsterdam

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN

projectnummer 0436879.100

definitief revisie 00
4 oktober 2019

Auteur

A.M. Posthumus, Msc

Opdrachtgever

Gemeente Amsterdam
Amstel 1
1011 PN AMSTERDAM

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BII12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave	beschrijving revisie 00	goedkeuring	vrijgave
4-10-2019	definitief	M. Braad	T. Artz

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Planvoornemen	1
1.3	Doel en onderzoeksvragen	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Soortbescherming	4
2.3	Gebiedsbescherming	5
2.3.1	Natura 2000	5
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland	5
3	Methodiek	7
3.1	Algemeen	7
3.2	Bureauonderzoek	7
3.3	Terreinbezoek	8
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
4	Resultaten	9
4.1	Gebiedsbeschrijving	9
4.2	Beschermde soorten	10
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	10
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	11
4.2.3	Samenvatting beschermde soorten	17
4.3	Beschermde gebieden	18
4.3.1	Natura 2000-gebieden	18
4.3.2	Natuurnetwerk Nederland	20
5	Toetsing	21
5.1	Effectbepaling plan	21
5.2	Toetsing effect op beschermde soorten	21
5.2.1	Vogels	21
5.2.2	Zoogdieren	22
5.2.3	Flora	23
5.3	Effecten op Natura 2000-gebieden	24
5.4	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	25
6	Bronnen	26

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron: Streetsmart, 2018.

Conclusies en advies

De gemeente Amsterdam is voornemens het Hamerkwartier in stadsdeel Noord te transformeren naar een gemengd woon-werkgebied met hoge mate van functiemenging. Er is geen blauwdruk voor het Hamerkwartier in de toekomst en ook geen einddatum van de transformatie vastgesteld. De gemeente speelt bij deze transformatie een faciliterende, uitnodigende rol voor ontwikkelaars. Om toch de regie op de transformatie te houden en om voor de toekomstige ontwikkelingen een spelregelkader en randvoorwaarden te scheppen, wordt een MER opgesteld. Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van het plangebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn.

Conclusies: Beschermde gebieden

In het plangebied is geen NNN-gebied of Natura 2000-gebied aanwezig. Binnen de invloedssfeer van het plangebied komen Natura 2000-gebieden voor (> 3 km afstand). Gezien de stedelijke (en daarmee ingesloten) ligging van het plangebied is het invloedsgedebiet van vrijwel de meeste storingsfactoren die vrijkomen bij voorliggend voornemen beperkt. Enkel verzuring en vermeting door stikstofdepositie heeft een groter bereik. Significant negatieve effecten door stikstofdepositie zijn niet op voorhand uit te sluiten. Om te bepalen of er sprake is van (significant) negatieve effecten op de Natura 2000- gebieden als gevolg van de stikstofemissie door het voornemen, dient een nadere beschouwing plaats te vinden (zie ook Hoofdstuk 5). Van de aangewezen doelsoorten blijkt dat enkel de meervleermuis binnen de invloedssfeer van het plangebied voor kan komen. (Significant) negatieve effecten op de meervleermuis zijn te voorkomen (zie onderbouwing Hoofdstuk 5). Er is geen NNN-gebied aanwezig binnen de invloedssfeer van het plangebied. Er is daarom geen noodzaak voor vervolgstappen of een uitgebreidere toetsing in relatie tot de NNN. Zie ook Tabel 1.

Tabel 1. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming.

	Natura 2000	NNN
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja	Nee
Effecten?	Nog onduidelijk	Geen
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Ja, AERIUS- berekening in combinatie met maatwerk	Geen vervolgstappen
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Ja	Ja

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het plangebied.

- Vogelsoorten met een jaarrond bescherm nest (mogelijk nestplaatsen);
- Algemene broedvogels (nestplaatsen);
- Vleermuizen (verblijfplaatsen en vliegroute);
- Flora; blaasvaren, muurbloem, schubvaren en katuizer anjer (mogelijk groeiplaatsen).

In Tabel 2 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn (zie ook Hoofdstuk 5 voor de onderbouwing).

Tabel 2. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in plangebied?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Vervolgstappen
Vogel met jaarrond beschermd nest	Mogelijk nestplaatsen aanwezig in bebouwing (huismus en gierzwaluw).	Mogelijk	Nog onduidelijk	Nader onderzoek naar de aanwezigheid van nestplaatsen in het plangebied
Algemene broedvogels	Nestgelegenheid in de bomen en overige vegetatie (o.a. coniferen heggen).	Nee, mits soortspecifieke maatregelen worden getroffen	Nee, mits soortspecifieke maatregelen worden getroffen	Werken buiten het broedseizoen
Vleermuizen	Bijna alle bebouwing in het plangebied is (potentieel) geschikt als verblijfplaats. Plangebied geschikt als foerageergebied (niet essentieel). Het IJ kan fungeren als vliegroute.	Mogelijk	Nog onduidelijk	Nader onderzoek naar verblijfplaatsen in het plangebied. Geen extra licht schijnen (of uitstralen) op het IJ tijdens het actieve seizoen van vleermuizen ten opzichte van de huidige situatie.
Blaasvaren, muurbloem, schubvaren	Mogelijk groeiplaats op de kademuur aan de westzijde van het plangebied.	Mogelijk, tenzij de kademuur niet wordt aangetast	Nog onduidelijk	Indien de kademuur aan de westzijde van het plangebied wordt aangetast is nader onderzoek noodzakelijk.
Kartuizer anjer	Mogelijk groeiplaatsen op (toekomstige) braakliggende / zandige grond in het plangebied.	Mogelijk	Nog onduidelijk	Nader onderzoek naar de groeiplaatsen van de kartuizer anjer.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Amsterdam is voornemens het Hamerkwartier in stadsdeel Noord te transformeren naar een gemengd woon-werkgebied met hoge mate van functiemenging. Wonen, werken, ontspannen vinden hier naast elkaar plaats. Er is geen blauwdruk voor het Hamerkwartier in de toekomst en ook geen einddatum van de transformatie vastgesteld. De gemeente speelt bij deze transformatie een faciliterende, uitnodigende rol voor ontwikkelaars. Om toch de regie op de transformatie te houden en om voor de toekomstige ontwikkelingen een spelregelkader en randvoorwaarden te scheppen, wordt een MER opgesteld.

Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven.

In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

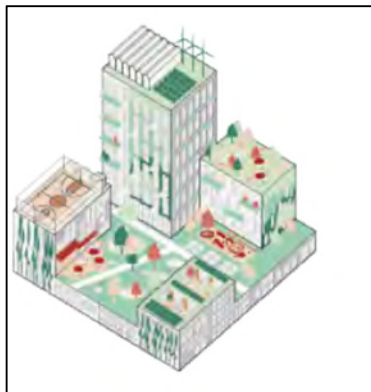

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Streetsmart, 2018.

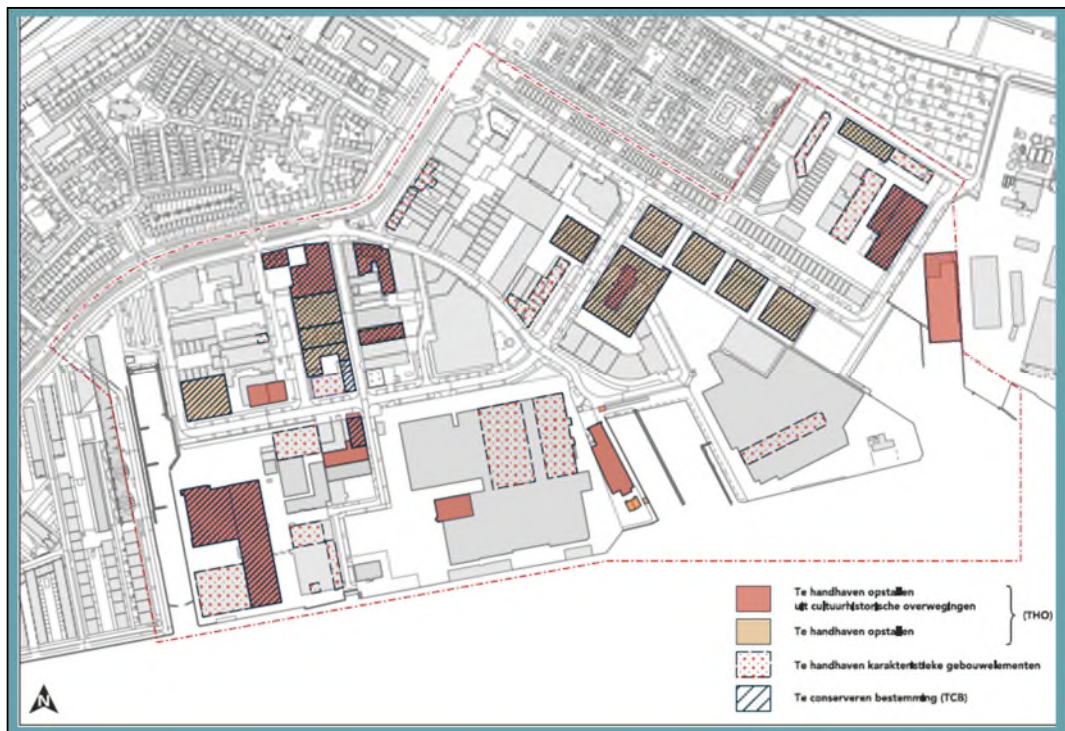
1.2 Planvoornemen

De gemeente Amsterdam is voornemens het Hamerkwartier in stadsdeel Noord te transformeren naar een gemengd woon-werkgebied met hoge mate van functiemenging. Er is geen einddatum van de transformatie vastgesteld. De gemeente speelt bij deze transformatie een faciliterende, uitnodigende rol voor ontwikkelaars.

De ambitie is om het gebied voor 2/3 in te richten met woningen en voor 1/3 niet-woningen, waarbij een mix van hoog en laagbouw wordt toegepast. De daken krijgen hierbij een actieve rol (tuinen, sportgelegenheden, etc.). Een deel van de bestaande bebouwing blijft gehandhaafd (en mogelijk gerenoveerd)(minimaal ca. 100.000 m² bvo), een deel zal worden gesloopt waarna herbouw volgt. Er is zowel sprake van te handhaven waardevolle gebouwen of gebouwconstructies en het conserveren van waardevolle bestemmingen. Het handhaven van gebouwen gebeurt in sommige gevallen uit cultuurhistorische overwegingen. Voor het behouden van gebouwen en gebouwconstructies geldt dat de concrete invulling hiervan nog in een volgende fase nader zal worden uitgewerkt (Gemeente Amsterdam, z.d.). Zie ook Figuur 1.2 en 1.3.

Figuur 1.2. Impressie mogelijke toekomstige inrichting. Bron: Gemeente Amsterdam, z.d.

Figuur 1.3. Plangebied met daarin de te handhaven gebouwen aangegeven. Bron: Gemeente Amsterdam, z.d.

Het uitgangspunt voor deze toetsing is dat er geen bomen worden verwijderd.

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland; NNN) en het bepalen of het plan uitvoerbaar is.

De vragen of voor de uitvoering van de voorgenomen plannen een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing of vergunning kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?
- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden (NNN en/of Natura 2000) voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de Wet natuurbescherming en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In de voorliggende Natuurtoets wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden omdat deze niet aan de orde is aangezien er geen bomen worden gekapt in voorliggend plangebied.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het plangebied. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Ook zijn de provincies niet altijd het bevoegd gezag. In bepaalde gevallen¹ is dit het rijk (via RVO). Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

In provincie Noord-Holland zijn aanvullend op de soorten beschermd in de Habitatrichtlijn en de 'andere soorten' (genoemd in artikel 3.10, bijlage A en bijlage B van de Wnb) een aantal soorten uit artikel 3.10 niet vrijgesteld. Het betreft de kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn, wezel).

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit realiseren is in de Wnb art. 1.12, lid 2 vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland

De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming/taken-en-rolverdeling-bevoegdheden>

nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

De provincie Noord-Holland kent geen externe werking. Dit houdt in dat alleen bij directe aantasting van het NNN vervolgstappen noodzakelijk zijn.

De weidevogelleefgebieden zijn verspreid over de provincie Noord-Holland gelegen. Noord-Holland is een belangrijke weidevogelprovincie en cruciaal als broedgebied. Dit betekent dat een aanzienlijk deel van het NNN en omliggend agrarisch gebied wordt beheerd ten behoeve van de weidevogels. Het gaat om Natuurdoeltypen² zoals N12.02 Kruiden en faunarijk grasland, N 13.01 Vochtig weidevogelgrasland en A11.01 en A 11.02 open grasland. Bij het beheer gaat het om het creëren van optimale omstandigheden voor foerageren, schuilen, nestgelegenheid, opgroeien van kuikens. Dat betekent voor inrichting en beheer zorgen voor: openheid, voldoende nat biotoop, goed kruidenrijk grasland, laat maaien, nestbescherming. Aanvullend is predatiebeheer noodzakelijk (Natuurbeheerplan 2018, provincie Noord-Holland).

Een voornemen dat betrekking heeft op weidevogelleefgebieden voorziet niet zonder meer in de mogelijkheid van aanleg van nieuwe bestemmingen. Indien het toch noodzakelijk blijkt dat een deel van het leefgebied moet wijken voor een andere functie, dient de schade aan een weidevogelleefgebied zoveel mogelijk voorkomen te worden en de resterende schade dient gecompenseerd te worden (Artikel 25, Provinciale Ruimtelijke Verordening, provincie Noord-Holland, 2018). Aangezien het plangebied zich in het stedelijke gebied van Amsterdam bevindt, zijn vervolgstappen met betrekking tot weidevogelleefgebieden niet aan de orde.

² Om het natuurbeleid in Nederland te kunnen organiseren is het principe van natuurdoeltypen opgezet. Een natuurdoeltype is een in het natuurbeleid nagestreefd type ecosysteem dat een bepaalde biodiversiteit en een bepaalde mate van natuurlijkheid als kwaliteitskenmerken heeft. Er is een handboek Natuurdoeltypen uitgekomen waarin de natuurdoeltypen beschreven zijn. Daardoor kan in overleg over beheer makkelijker worden aangegeven hoe met het gebied omgegaan dient te worden.

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het plangebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel B en C in de bijlage). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2014-2019 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Daarnaast zijn indien relevant ook regionale bronnen en atlassen gebruikt. De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZK of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 2 september 2019 is vanaf circa 07:30 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij zonnig, vrijwel onbewolkt weer met een temperatuur van circa 19 °C (buienradar.nl). Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet belopen en zijn gebouwen vanaf de openbare ruimte geïnspecteerd op geschiktheid voor (beschermde) soorten. Tevens zijn de enkele bomen in het plangebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten en holtes.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het plangebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt ten noorden van het IJ en ten zuiden van de Meeuwenlaan te Amsterdam (gemeente Amsterdam, provincie Noord-Holland). Het plangebied ligt daarmee midden in het bebouwde gebied van Amsterdam.

Het plangebied is vrijwel volledig bebouwd. De bebouwing bestaat uit (voormalige) bedrijfspanden/loodsen, woningen en overige gebouwen. Er zijn enkele winkels en terrasjes aanwezig.

Er is weinig beplanting aanwezig in het plangebied. Dit beperkt zich tot een lange coniferenhaag, een met klimop begroeide woning, enkele bomen en een klein veldje met intensief onderhouden grasvegetatie.

Enkele percelen liggen braak en zijn deels begroeid met vegetatie.

In Figuur 4.1 is een impressie gegeven van het plangebied.

Figuur 4.1. Impressie van het plangebied.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5km) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFF, 2014-2019).

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	X		
	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Grote gele kwikstaart	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Ooievaar	X		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Slechtvalk	X		
	Sperwer	X		
Zoogdieren	Boommarter ¹			X
	Gewone zeehond ¹			X
	Vleermuizen**		X	
Amfibieën	Vroedmeesterpad		X	
	Vuursalamander ²			X
Reptielen	Geen waarnemingen			
Insecten - Dagvlinders	Grote vos ¹			X
Insecten - Libellen	Geen waarnemingen			
Vissen	Geen waarnemingen			
Planten	Blaasvaren			X
	Groot spiegelklokje			X
	Kartuizer anjer			X
	Kluwenklokje			X
	Muurbloem ¹			X
	Schubvaren			X
	Wilde ridderspoor			X
	Zandwolfsmelk			X
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen			

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

**Vleermuizen: baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone/kleine/ruige dwergvleermuis (soort niet nader gespecificeerd), laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis.

1 Eénmalige waarneming.

2 Waarneming aangemerkt als escape. Deze soort heeft geen natuurlijk verspreidingsgebied in het zoekgebied en wordt daardoor niet meegenomen in de toetsing.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Aangezien het plangebied grotendeels verhard, gecultiveerd en bebouwd is, niet aansluit op grote natuur(lijke)gebieden, in een verstoorde omgeving ligt en het verspreidingsgebied van een aantal soorten niet tot aan Amsterdam loopt, zijn niet alle biotoop-kritische (sub)soortgroepen relevant. Zo zijn er onder andere op basis van het terreinbezoek geen effecten (overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb) aan de orde op de beschermde (sub)soortgroepen reptielen, amfibieën, libellen, vissen en overige soortgroepen (kevers, kreeftachtigen, weekdieren, mieren en slakken). Er is voor deze soort(groep)en geen essentieel leefgebied in het plangebied. Effecten zijn op voorhand uitgesloten.

Aangezien Amsterdam aan het IJ ligt welke in verbinding staat met de Noordzee, komen waarnemingen van de gewone zeehond in de bureaustudie naar voren. Dit betreffen naar verwachting zwervende exemplaren. Er is echter geen sprake van essentieel leefgebied van de gewone zeehond in de directe omgeving van het plangebied.

De andere soortgroepen worden hierna beschreven: **vogels, zoogdieren, amfibieën, dagvlinders en planten.**

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten (boombroedende soorten (o.a. roofvogels), gebouwbroedende soorten en overige soorten) waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verstoring, verwijdering en aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd.

Tijdens het terreinbezoek is in de omgeving van het plangebied de huismus waargenomen. Andere soorten met een jaarrond beschermd nest die uit de bureaustudie naar voren komen, zijn tijdens het terreinbezoek niet waargenomen.

In het plangebied is bebouwing aanwezig welke (potentieel) geschikt is voor nestplaatsen van gebouwbewonende soorten zoals de huismus en gierzwaluw, vanwege de toegang onder dakpannen. Geschikte locaties in het plangebied zijn weergegeven in Figuur 4.2.

Figuur 4.2. Geschikte locaties voor nestplaatsen van de huismus (blauw kader) en gierzwaluw (geel kader) in het plangebied (rode kader) waarbij geschikte locaties voor beide soorten met een groen kader zijn weergegeven.

Geschikt broedbiotoop voor de grote gele kwikstaart, ransuil, ooievaar en slechtvalk (geen hoge bebouwing aanwezig) ontbreekt binnen de invloedssfeer van het plangebied. Effecten op de grote gele kwikstaart, ransuil, ooievaar en slechtvalk zijn op voorhand uitgesloten.

Gevolgen van het plan op deze soorten worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Tijdens het terreinbezoek is er één vogelsoort waargenomen die valt onder categorie 5 (pimpelmees). Nesten van de categorie 5 vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1)

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele algemene vogelsoorten waargenomen (o.a. houtduif). In de bomen in het plangebied zijn oude nesten waargenomen. Tevens was een paartje houtduiven bezig met nestbouw in een van de bomen ten tijde van het terreinbezoek. De bomen en overige vegetatie (o.a. coniferen heggen) bieden nestgelegenheid aan deze algemene soorten. In het plangebied kunnen deze algemene broedvogels tot broeden komen.

Zoogdieren

Vleermuizen

Bij het amoveren van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Tijdens het terreinbezoek zijn de enkele bomen in het plangebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van holtes welke kunnen dienen als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Voor vleermuizen geschikte holtes zijn niet aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten kan worden uitgesloten.

Bijna alle bebouwing in het plangebied is (potentieel) geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten (zie Figuur 4.3). Uit recent vleermuisonderzoek in een deel van het plangebied blijkt dat verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen in een van de gebouwen in het plangebied (maximaal drie zomerverblijfplaatsen, één paarverblijfplaats) (ATKB, 2018) (Figuur 4.3., gele kader).

Figuur 4.3. Overzicht van het plangebied (rode kader) waarin gebouwen die niet geschikt zijn als verblijfplaats voor gebouwbewonende soort blauw gearceerd zijn. De overige gebouwen in het plangebied worden geschikt geacht. Recent vleermuisonderzoek (ATKB, 2018) in een deel van het plangebied (gele kader) heeft de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetoond (maximaal drie zomerverblijfplaatsen, één paarverblijfplaats).

Het plangebied is marginaal geschikt foerageergebied gezien de zeer beperkte aanwezigheid van groenstructuren. Aangezien er geen sprake is van unieke beplanting en/of structuren die enkel in het plangebied aanwezig zijn en gezien de alternatieven rondom het plangebied, betreft het naar verwachting geen essentieel foerageergebied.

Het IJ, ten zuiden van het plangebied, kan fungeren als vliegroute voor vleermuizen.

Gevolgen van het plan op deze soorten worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Overige (land)zoogdieren

Boommarter

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de boommarter naar voren. De boommarter leeft bij voorkeur in bossen. In Nederland komt de soort voor in verschillende typen bossen. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenholen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of

eeekhoornholen, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan. Boommarters maken meestal niet zelf een hol maar passen een bestaand nest aan (zoogdiervereniging.nl). In de wijde omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen bekend (NDFF). De dichtstbijzijnde waarneming van de boommarter bevindt zich op circa twee km ten oosten van het plangebied en betreft een dood exemplaar (NDFF, 2016). De bosschage grenzend aan de noordzijde van het plangebied is (beperkt) geschikt biotoop voor de boommarter. In het plangebied ontbreekt geschikt biotoop voor de boommarter. Een enkel zwerfend individu kan het plangebied passeren, maar van essentieel leefgebied is geen sprake.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde zoogdieren niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Amfibieën

Vroedmeesterpad

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de vroedmeesterpad naar voren. De vroedmeesterpad komt in een kleinschalig en zonnig landschap voor. Veel schuilplaatsen in de vorm van holletjes, spleten en stenen, de aanwezigheid van bodemreliëf en de afwezigheid van strooisel zijn van groot belang en karakteristiek voor de habitat. Vroedmeesterpadden planten zich voort in een breed scala aan beschikbare watertypes. In de literatuur wordt voortplanting gemeld uit poelen en vijvers, maar ook uit koele, diepe bosvijvers en tijdelijke regenwaterplasjes. Op het land wordt overwinterd in vorstvrije ruimten. De natuurlijke verspreiding van de vroedmeesterpad reikt in Nederland enkel tot het uiterste zuiden van de provincie Limburg. De soort is op enkele plaatsen in Nederland uitgezet en houdt op enkele van deze locaties ook stand. Waarnemingen van de vroedmeesterpad in de omgeving van het plangebied zijn enkel ten zuiden van het IJ bekend, met name in de Hortus Botanicus en Artis (NDFF). In het plangebied ontbreekt geschikt biotoop voor de vroedmeesterpad. Aanwezigheid van de vroedmeesterpad in het plangebied is uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde amfibieën niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Dagvlinders

Grote vos

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de grote vos naar voren. Het habitat van de grote vos bestaat uit vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplant van de grote vos is voornamelijk iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten. De laatste jaren worden er gemiddeld ongeveer vijf exemplaren waargenomen, vermoedelijk zwervers uit het buitenland of vlinders van tijdelijke populaties (vlinderstichting.nl). In de wijde omgeving zijn enkele waarnemingen van één exemplaar van de grote vos bekend (NDFF, 2018 & 2019). Er is één waarneming bekend van één exemplaar van de grote vos in het plangebied (NDFF, 2014). Naar verwachting betreffen dit zwerfend exemplaren. In het plangebied ontbreekt geschikt biotoop voor de soort. Van essentieel leefgebied van de grote vos in het plangebied is geen sprake.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde vlinders niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Flora

Blaasvaren, muurbloem, schubvaren

De blaasvaren, muurbloem en schubvaren zijn alle drie soorten die op kalkrijke stenige plaatsen groeien, waaronder kademuren. De dichtstbijzijnde waarnemingen van de schubvaren, blaasvaren en muurbloem liggen op respectievelijk 300 meter (NDFF, 2016), twee kilometer (NDFF, 2014-2016) en 1100 meter (NDFF, 2014) afstand. Op de interactieve kaart van de

gemeente Amsterdam over muurplanten³ blijkt dat de tongvaren en steenbreekvaren groeien op één deel van de kade in het plangebied (zie Figuur 4.4). De groeiplaatsen van deze soorten zijn (deels) vergelijkbaar met de groeiplaats van de blaasvaren, muurbloem, schubvaren. De laatste inventarisatie die bij deze kademuur heeft plaatsgevonden dateert uit 2013. Gezien de (eerdere) aanwezigheid van soorten met vergelijkbare groeiplaatsen is de aanwezigheid van de beschermde soorten op dit deel van de kade is niet uit te sluiten. De overige kademuren zijn ongeschikt als groeiplaats voor de beschermde soorten.

Gevolgen van het plan op deze soorten worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Figuur 4.4. Potentieel geschikte groeiplaats op de kade (groene cirkel) in het plangebied (rode kader) voor de blaasvaren, muurbloem en schubvaren.

Groot spiegelklokje

Het groot spiegelklokje staat op zonnige, open plaatsen op vochtige, matig voedselrijke, kalkrijke grond (zand, leem, zavel, lichte klei, löss en mergel). De soort groeit op akkers (graanakkers en braakliggende stoppelvelden), bermen en dijken (open plaatsen), braakliggende grond, als adventief nabij graansilo's (haventerreinen) en langs spoorwegen (spoorwegterreinen)(floron.nl). De soort is zeldzaam in Zuid-Limburg en zeer zeldzaam of uitgestorven in het oostelijke rivierengebied (verspreidingsatlas.nl). Er is een waarneming bekend (adventief) op circa 1300 meter ten noordwesten van het plangebied (NDFF, 2016). De soort wordt op basis van de natuurlijke verspreiding niet in het plangebied verwacht.

Kartuizer anjer

De kartuizer anjer staat op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond (al of niet lemig zand en mergel) en ook op stenige/rotsachtige plaatsen. Ze groeit in schrale- en kalkgraslanden, in bosschages langs bermen en dijken en op leisteenhellingen en zandsteenrotsen (floron.nl). Er zijn enkele waarnemingen van één exemplaar bekend in de wijde omgeving van het plangebied (NDFF). De dichtstbijzijnde waarneming ligt op circa 1200 meter ten zuidoosten van het plangebied (NDFF, 2016). De

³ <https://maps.amsterdam.nl/muurplanten/?LANG=nl>, geraadpleegd op 05-09-2019.

braakliggende/zandige grond in het plangebied biedt geschikt biotoop voor de kartuizer anjer (zie Figuur 4.5). Tevens kunnen groeiplaatsen ontstaan op toekomstige, langdurige braakliggende/zandige grond. De aanwezigheid van de kartuizer anjer kan niet worden uitgesloten.

Gevolgen van het plan op deze soort worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Figuur 4.5. Huidige braakliggende/zandige grond (groene kaders) in het plangebied (rode kader) welke geschikte groeiplaatsen biedt voor kartuizer anjer, kluwenklokje, wilde ridderspoor en zandwolfsmelk.

Kluwenklokje

Kluwenklokje groeit op zonnige en matig vochtige bodem van kalk- of humushoudend zand, klei of leem. Groeiplaatsen bevinden zich in bermen, grasland (kalkgrasland), iets ruderaal plaatsen, rivierdijken, zandige ruggen in uiterwaarden, bosranden, struwelen en soms in lichte bossen (verspreidingsatlas.nl). De soort is zeer zeldzaam in het rivierengebied en in Zuid-Limburg. Elders is de soort verwilderd (verspreidingsatlas.nl). Er zijn slechts enkele waarnemingen bekend in de wijde omgeving van het plangebied. De dichtstbijzijnde waarneming bevindt zich op circa 1500 meter ten zuidoosten van het plangebied (NDFF, 2014). De soort wordt op basis van de natuurlijke verspreiding niet in het plangebied verwacht.

Wilde ridderspoor

Wilde ridderspoor groeit op zonnige plaatsen op vochtige, matig voedselrijke, matig bemeste, kalkrijke, omgewerkte zandige klei (zavel en lichte klei). Groeiplaatsen bevinden zich met name op kalkrijke akkers, maar de soort is ook te vinden op ruderaal plaatsen, bij graansilo's en graanoverslagbedrijven (verspreidingsatlas.nl). De soort is zeer zeldzaam in Zuid-Limburg en in het oostelijke rivierengebied in Gelderland. Er zijn slechts enkele waarnemingen bekend in de wijde omgeving van het plangebied. De dichtstbijzijnde waarneming bevindt zich op circa 1100 meter ten zuidoosten van het plangebied (NDFF, 2016). De soort wordt op basis van de natuurlijke verspreiding niet in het plangebied verwacht.

Zandwolfsmelk

Zandwolfsmelk groeit op zonnige, open plaatsen op droge, matig voedselarme, niet bemeste, kalkhoudende, grazige grond (rivierzand). Groeiplaatsen bevinden zich op/in rivierdijken, rivierduinen, grasland (kalkgrasland), hellingen, bermen en langs spoorwegen (spoorbermen) nabij de rivieren (verspreidingsatlas.nl). De soort is zeer zeldzaam in het rivierengebied en in het oosten van het land (verspreidingsatlas.nl). Waarnemingen van zandwolfsmelk in de omgeving van het plangebied zijn op één specifieke locatie bekend, nabij de Oude Houthaven op circa 1500 meter ten westen van het plangebied (NDFF, 2014-2019). De soort wordt op basis van de natuurlijke verspreiding niet in het plangebied verwacht.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde vaatplanten niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

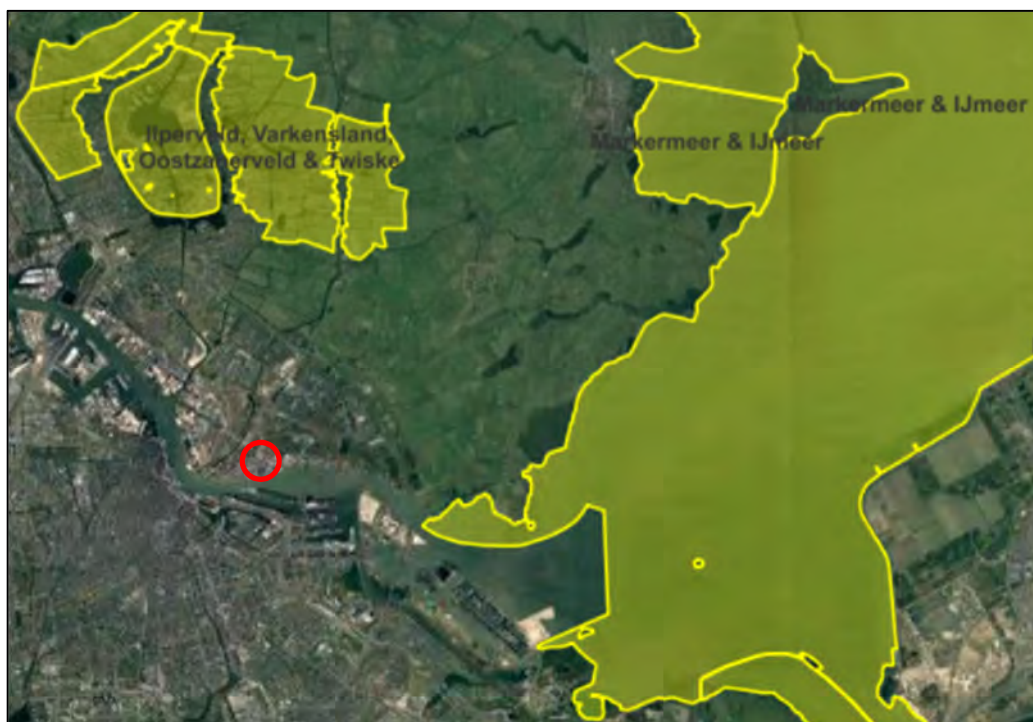
Tabel 4.2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Vogels met jaarrond beschermd nest	Artikel 3.1	Mogelijk	In het plangebied is bebouwing aanwezig welke (potentieel) geschikt is voor nestplaatsen van huismus en gierzwaluw (zie Figuur 4.2).
Algemene broedvogels	Artikel 3.1	Aanwezig	Nestgelegenheid in de bomen en overige vegetatie (o.a. coniferen heggen) voor algemene soorten.
Vleermuizen	Artikel 3.5	Mogelijk/aanwezig	Bijna alle bebouwing in het plangebied is (potentieel) geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten. Plangebied geschikt als foerageergebied (niet essentieel). Het IJ kan fungeren als vliegroute voor vleermuizen.
Blaasvaren, muurbloem, schubvaren	Artikel 3.10	Mogelijk	Potentiële groeiplaats op de kademuur aan de westzijde van het plangebied.
Kartuizer anjer	Artikel 3.10	Mogelijk	Potentiële groeiplaatsen op (toekomstige) braakliggende/zandige grond in het plangebied.

4.3 Beschermde gebieden

4.3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Markermeer & IJmeer. Dit gebied is aangewezen op basis van de Habitat- en Vogelrichtlijn. Het Markermeer & IJmeer ligt op meer dan 3,2 kilometer afstand ten oosten van het plangebied. Op grotere afstand (>4,6 km) ligt het Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske. Dit gebied is tevens aangewezen op basis van de Habitat- en Vogelrichtlijn. Zie ook Figuur 4.6.

Figuur 4.6. Ligging Natura 2000-gebieden IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske en Markermeer & IJmeer ten opzichte van het plangebied (rood omcirkeld). Bron:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, geraadpleegd op 27-08-2019.

Gezien de stedelijke (en daarmee ingesloten) ligging van het plangebied is het invloedsgebied van vrijwel de meeste storingsfactoren die potentieel vrijkomen in het plangebied beperkt. De storingsfactoren reiken niet verder dan de directe omgeving van het plangebied. Enkel verzuring en vermesting door stikstofdepositie heeft een groter bereik. Voor de storingsfactoren zijn daarom alleen natuurwaarden relevant die binnen de invloedssfeer (potentieel) voorkomen (uitgezonderd verzuring en vermesting).

Habitattypen

Het plangebied bevindt zich niet in Natura 2000-gebied. De habitattypen (en evt. zoekgebieden van habitattypen) liggen niet binnen de invloedssfeer van het plangebied (uitgezonderd verzuring en vermesting). Enkel stikstofgevoelige habitattypen zijn relevant voor voorliggende toetsing.

Habitatsoorten

Het leefgebied van de habitatsoorten beperkt zich voor de meeste soorten tot de Natura-2000-gebieden welke buiten de invloedssfeer van het plangebied liggen (uitgezonderd verzuring en vermessing). Enkel het leefgebied van de meervleermuis beperkt zich niet tot de Natura 2000-gebieden. De soort foerageert in de Natura 2000-gebieden en gebruikt kanalen en ringvaarten als vliegroute. Verblijfplaatsen van de soort bevinden zich in bebouwing, buiten de Natura 2000-gebieden. Kernopgave voor het Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske is het behoud en herstel van samenhang tussen slaapplaatsen en foerageergebieden in het bijzonder onder andere de meervleermuis. Concluderend zijn enkel de meervleermuis en stikstofgevoelige leefgebieden van habitatsoorten relevant voor voorliggende toetsing.

Vogelrichtlijnsoorten - Broedvogels

Het broedbiotoop van de broedvogelsoorten beperkt zich tot de Natura 2000-gebieden. Aangezien het plangebied zich buiten het broedbiotoop van de aangewezen broedvogels bevindt, is enkel vermessing en verzuring van stikstofgevoelige leefgebieden van broedvogels relevant voor voorliggende toetsing.

Vogelrichtlijnsoorten - Niet-broedvogels

De functionele leefomgeving van de niet-broedvogelsoorten beperkt zich voor de meeste soorten tot de Natura 2000-gebieden welke buiten de invloedssfeer van het plangebied liggen. Enkel de foerageergebieden van de grasetende watervogels, met name van de ganzen, kraakeend en smient, bevinden zich zowel binnen als buiten de Natura 2000-gebieden. Deze soorten foerageren met name op open, kort, voedselrijk grasland in de nabije omgeving van rust- en slaapplaatsen. Geschikt foerageergebied is niet aanwezig binnen de invloedssfeer van het plangebied, waardoor eventuele externe effecten op deze soorten niet aan de orde zijn. Enkel stikstofgevoelige leefgebieden van niet broedvogels (grutto) zijn relevant voor voorliggende toetsing.

Gevolgen van het plan op de Natura 2000-gebieden worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied bevindt zich op meer dan 2,5 km ten noordoosten het plangebied. Uit het beheerplan van de provincie Noord-Holland volgt dat dit gebied het beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland betreft. Dit beheertype grenst aan een gebied dat is aangemerkt als 'Natuur buiten de NNN'. Zie ook Figuur 4.7.

Figuur 4.7. Overzicht van NNN-gebied in de omgeving van het plangebied (rood omcirkeld). Bron: Kaartviewer provincie Noord-Holland (<https://maps.noord-holland.nl/WebViewer/index.html?viewer=nbp>, geraadpleegd op 27-08-2019).

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangeven in een tekstkader. In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling plan

De volgende storingsfactoren kunnen aanwezig zijn tijdens de realisatiefase:

- Een deel van de huidige bebouwing wordt verwijderd;
- Een deel van de huidige bebouwing wordt gerenoveerd;
- Er vinden bouwwerkzaamheden plaats;
- (Extra) verstoring door licht, geluid en trillingen.

Gezien de verwachte toekomstige inrichting zal de permanente situatie vergelijkbaar zijn met de huidige situatie. Er is mogelijk enkel een toename in verlichting.

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat het plangebied een potentieel geschikt biotoop biedt voor vogels, zoogdieren en flora (zie ook Tabel 4.2). Om deze reden is er enkel op deze soortgroepen een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

5.2.1 Vogels

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering en verstoring van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten (zie Bijlage 1).

In het plangebied is bebouwing aanwezig welke (potentieel) geschikt is voor nestplaatsen van gebouwbewonende soorten zoals de huismus en gierzwaluw (zie Figuur 4.2).

Indien nestplaatsen van de huismus en gierzwaluw aanwezig zijn in de te verwijderen (of te renoveren) bebouwing, is er sprake van vernieling/aantasting en/of verstoring van nestplaatsen. Zowel vernieling als verstoring van nestplaatsen van soorten met een jaarrond beschermd nest is in overtreding met de gestelde verboden in de Wet natuurbescherming.

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de huismus en gierzwaluw in geschikte bebouwing in het plangebied is noodzakelijk. Dit dient onderzocht te worden aan de hand van de geldende soortprotocollen (BIJ12, 2017a, 2017b) in het (vroeg) voorjaar/zomer.

Vervolgstappen

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nestplaatsen binnen (de invloedssfeer van) het plangebied kan niet worden uitgesloten. Nader onderzoek naar deze beschermde nestplaatsen aan de hand van de geldende protocollen is noodzakelijk (BIJ12, 2017a, 2017b).

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli⁴) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het plangebied nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten in de bomen en overige vegetatie (o.a. coniferen heggen). Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

5.2.2 Zoogdieren

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermde soorten en staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen neergelegd die in principe niet overtreden mag worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling.

Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Dit zijn verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute. Uit Hoofdstuk vier is gebleken dat in het plangebied naar verwachting geen sprake is van essentieel foerageergebied. Foerageergebied wordt dan ook buiten beschouwing gelaten. De overige elementen (verblijfplaatsen en vliegroutes) worden hieronder behandeld.

Verblijfplaatsen

Bijna alle bebouwing in het plangebied is (potentieel) geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten (zie Figuur 4.3). Uit recent vleermuisonderzoek blijkt dat verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn in de bebouwing aan de Hamerstraat 2-4 (ATKB, 2018).

Indien verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de te verwijderen (of te renoveren) bebouwing, is er sprake van vernieling/aantasting en/of verstoring van verblijfplaatsen. Dit is in overtreding met de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen is noodzakelijk. Dit nader onderzoek moet plaatsvinden volgens het geldende Vleermuisprotocol (2017). Hierbij vinden meerdere bezoeken plaats verspreid over het actieve seizoen van vleermuizen (globaal maart t/m oktober).

⁴ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Vliegroute

Het IJ, ten zuiden van het plangebied, kan fungeren als vliegroute voor vleermuizen (o.a. meervleermuis). Vleermuizen zijn tijdens het actieve seizoen (globaal maart t/m oktober) actief in de schemer en nacht en zijn gevoelig voor verlichting. In de huidige situatie is reeds sprake van verlichting nabij/op het IJ. Indien tijdens het actieve seizoen extra verlichting uitstraalt op het IJ ten opzichte van de huidige situatie, kan de vliegroute worden geblokkeerd. Dit is in overtreding met de Wet natuurbescherming.

Indien tijdens de realisatiefase en permanente fase wordt voorkomen dat er tijdens het actieve seizoen van vleermuizen extra verlichting schijnt (of uitstraalt) op het IJ ten opzichte van de huidige situatie, kunnen negatieve effecten op vliegroutes worden voorkomen. Er zijn dan geen vervolgstappen noodzakelijk.

Vervolgstappen

Verblijfplaatsen

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen in het plangebied is noodzakelijk. Dit nader onderzoek moet plaatsvinden volgens het geldende Vleermuisprotocol. Hierbij vinden meerdere bezoeken plaats verspreid over het actieve seizoen van vleermuizen (globaal maart t/m oktober).

Vliegroute

Indien tijdens de realisatiefase en permanente fase wordt voorkomen dat er tijdens het actieve seizoen van vleermuizen extra verlichting schijnt (of uitstraalt) op het IJ ten opzichte van de huidige situatie, zijn er geen vervolgstappen noodzakelijk.

5.2.3 Flora

Beschermingsregime soorten Wet natuurbescherming (artikel 3.10)

Blaasvaren, muurbloem, schubvaren

De blaasvaren, muurbloem en schubvaren vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming (artikel 3.10). Voor deze soorten zijn potentiële groeiplaatsen aanwezig op de kademuur aan de westzijde van het plangebied.

Het is onbekend of er werkzaamheden aan de kade aan de westzijde van het plangebied plaats gaan vinden. Indien op deze locaties geen werkzaamheden plaatsvinden, zijn vervolgstappen niet aan de orde. Indien wel werkzaamheden aan de kade aan de westzijde van het plangebied plaats gaan vinden, is nader onderzoek naar de aanwezigheid van blaasvaren, muurbloem en schubvaren noodzakelijk. Dit nader onderzoek kan het beste plaatsvinden in de bloeitijd van de soorten (respectievelijk juni – augustus, mei – juni, juni - oktober), volgens het protocol van Floron.

Vervolgstappen

Indien er werkzaamheden plaatsvinden aan de kade aan de westzijde van het plangebied, is nader onderzoek naar de aanwezigheid van blaasvaren, muurbloem en schubvaren noodzakelijk. Dit nader onderzoek kan het beste plaatsvinden in de bloeitijd van de soorten (respectievelijk juni – augustus, mei – juni, juni - oktober), volgens het protocol van Floron.

Indien er geen werkzaamheden plaatsvinden aan de kade, zijn vervolgstappen niet aan de orde.

Kartuizer anjer

De kartuizer anjer valt onder de bescherming van de Wet natuurbescherming (artikel 3.10). Voor deze soort zijn er potentiële groeiplaatsen aanwezig op de braakliggende/zandige grond in het plangebied. Tevens kunnen groeiplaatsen ontstaan op toekomstige, langdurige braakliggende/zandige grond.

Indien groeiplaatsen van de kartuizer anjer aanwezig zijn op braakliggend/zandige grond waar (bouw)werkzaamheden plaats gaan vinden, is er sprake van vernieling/aantasting van de groeiplaatsen van de soort. Dit is in overtreding met de Wet natuurbescherming.

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van de kartuizer anjer op deze locaties is noodzakelijk. Dit nader onderzoek dient plaats te vinden in de bloeitijd van de soort (juni-augustus).

Vervolgstappen

Indien (bouw)werkzaamheden plaatsvinden op braakliggend/zandige grond in het plangebied, is nader onderzoek naar de aanwezigheid van de kartuizer anjer op deze locaties noodzakelijk. Dit nader onderzoek dient plaats te vinden in de bloeitijd van de soort (juni-augustus).

5.3 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat op meer dan drie kilometer afstand van het plangebied het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer ligt. Op grotere afstand (> 4,5 km) ligt het Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske. Beide Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van vrijwel alle storingsfactoren, met uitzondering van verzuring en vermessing door stikstofdepositie.

Gezien de stedelijke (en daarmee ingesloten) ligging van het plangebied is het invloedsgebied van vrijwel de meeste storingsfactoren (o.a. geluid- en lichtverstoring) die vrijkomen bij voorliggend voornemen beperkt. Enkel verzuring en vermessing door stikstofdepositie heeft een groter bereik. Uit Hoofdstuk vier blijkt dat enkel de meervleermuis binnen de invloedssfeer van het plangebied voor kan komen. Aangezien verzuring en vermessing als gevolg van stikstofdepositie een groter bereik heeft dan de overige storingsfactoren, zijn effecten op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden niet op voorhand uit te sluiten.

Meervleermuis

De meervleermuis kan het IJ gebruiken als foerageergebied en vlieg-/migratieroute tussen verblijfplaatsen en foerageergebied. Uit Haarsma en Blokker (2014) blijkt dat in Amsterdam op diverse locaties verblijfplaatsen van de meervleermuis aanwezig zijn. Tevens blijken onder andere het Noordhollandsch Kanaal en het IJ als migratieroute te fungeren (Haarsma & Blokker, 2014). Net als andere vleermuizen is de meervleermuis gevoelig voor verlichting. Significante negatieve effecten op de meervleermuis zijn te voorkomen indien verlichting dat uitstraalt op IJ zowel tijdens de bouwwerkzaamheden als in de permanente situatie deze (vlieg-/) migratieroute niet blokkeert.

De locaties van (kraam/mannen)verblijven rondom Amsterdam is onderzocht (Haarsma & Blokker, 2014). Deze locaties bevinden zich niet in het plangebied. Vanuit de soortbescherming vindt onderzoek plaats naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Indien verblijfplaatsen van de meervleermuis worden aangetroffen, vallen deze onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Deze verblijfplaatsen mogen enkel met afdoende compenserende en mitigerende maatregelen worden aangetast/vernietigd. Een negatief effect op de meervleermuis wordt hierdoor voorkomen.

Stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden

De werkzaamheden vinden plaats nabij de Natura 2000-gebieden Markermeer & IJmeer en IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied is er (mogelijk) sprake van een toename in stikstofdepositie. In het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer zijn geen stikstofgevoelige habitattypen aanwezig. Enkel de visdief kan voorkomen in stikstofgevoelig leefgebied. Uit het beheerplan blijkt echter dat er voor de visdief geen sprake is van een knelpunt als gevolg van (externe) stikstofdepositie (RWS, 2017). Effecten als gevolg van verzuring en vermesting zijn voor dit Natura 2000-gebied uitgesloten.

Het habitatype H6430B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje) (en daaraan gekoppelde habitatoorten) van Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske zijn ook niet stikstofgevoelig. De overige habitattypen (H3140 Kranswierwateren, H4010B Vochtige heiden (laagveenengebied), H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) en H91D0 *Hoogveenbossen) (en daaraan gekoppelde habitatoorten, broedvogels en niet broedvogels) zijn echter (zeer) gevoelig voor vermesting en verzuring door stikstofdepositie. Om te bepalen of er sprake is van negatieve effecten op deze gebieden als gevolg van de stikstofemissie door het voornemen, dient een nadere beschouwing plaats te vinden. Significant negatieve effecten door verzuring en vermesting door stikstofdepositie zijn niet op voorhand uit te sluiten.

De (mogelijke) effecten van stikstofdepositie hebben een groter bereik dan de overige storingsfactoren. Habitattypen (en leefgebieden van soorten) die zich op grotere afstand van het plangebied bevinden, kunnen daardoor ook effecten ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden.

Tot voor kort (29 mei 2019) kon een AERIUS-berekening uitgevoerd worden om het exacte effect te berekenen en de vervolgstappen binnen het Programma Aanpak Stikstof (PAS) te bepalen. Echter, op 29 mei 2019 heeft de Raad van State uitspraak gedaan inzake het PAS. Naar aanleiding van deze uitspraak mag het PAS niet meer worden gebruikt als basis voor het vaststellen van een project het verlenen van vergunningen voor projecten. Daarom zijn vervolgstappen met betrekking tot stikstofdepositie voor het project maatwerk. Voorstel is om eerst een AERIUS-berekening te laten uitvoeren middels de nieuwe module (actief sinds 16 september 2019). Op basis van deze berekening is een advies op maat mogelijk.

5.4 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de (wijde) omgeving van het plangebied liggen wel NNN-gebieden. Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het plangebied kunnen worden uitgesloten. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen. Het NNN-beleid staat de uitvoering van het voornemen niet in de weg.

6 Bronnen

ATKB, 2018. Ecologisch onderzoek vleermuizen. Ontwikkeling locaties Hamerstraat 2-4 te Amsterdam.

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Huismus (*Passer domesticus*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument Gierzwaluw (*Apus apus*). Versie 1.0, juli 2017.

Gemeente Amsterdam, (z.d). Projectnota Hamerkwartier.

Haarsma, A. J. & Blokker, A., 2014. Amsterdam als tippelzone voor de meervleermuis.

Rijkswaterstaat (RWS), 2017. Natura 2000 Beheerplan IJsselmeergebied 2017-2023. Markermeer & IJmeer.

Overig:

NDFF

<https://maps.amsterdam.nl/muurplanten/?LANG=nl>

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.verspreidingsatlas.nl

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblaauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaat
	pimperlblaauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblaauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis
	gladde slang		bruinvis dwergpotvis
	muurhagedis		gestreepte dolfijn
	zandhagedis		gewone dolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		gewone spitsdolfijn
	tonghaarmuts		grijze dolfijn
	kleine vlotvaren		kleine zwaardwalvis
Vissen	steur		narwal
	houting		orka
Weekdieren	bataafse stroommossel		tuimelaar
	platte schijfhoren		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket, zomerschroeforchis		noordse vinvis, potvis
	drijvende waterweegbree		butskop
	groenknolorchis		dwergvinvis
	kruipend moerasscherm		griender, witte dolfijn
			spitsdolfijn van gray

Tabel B. “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bosparemoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing**
	Donker pimperlblauwtje		Damhert
	Duinparemoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote paremoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavlinder		Grote bosmuis
	Pimperlblauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoorpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn**
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
	Veenbesparemoervlinder		Konijn*
	Veenhooibeestje		Molmuis
	Veldparemoervlinder		Ondergrondse woelmuis*
Reptielen	Zilveren maan		Ree*
	Adder		Rosse woelmuis*
	Hazelworm		Steenmarter
	Levendbarende hagedis		Tweekleurige bosspitsmuis*
Libellen	Ringslang		Veldmuis*
	Beekkrombout		Veldspitsmuis*
	Bosbeekjuffer		Vos*
	Donkere waterjuffer		Waterspitsmuis
	Gevlekte glanslibel		Wezel**
	Gewone bronlibel		Wild zwijn
	Hoogveenglanslibel		Woelrat*
	Kempense heidelibel	Kevers	Vliegend hert
	Speerwaterjuffer		

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjementiaan	Lange zonnedaauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk). De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Stroomschema vergunningsprocedure

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Deze is ook van kracht onder de huidige Wet natuurbescherming. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. +31 6 20606920
E. tim.artz@anteagroup.com

www.anteagroup.nl